

Enskild motion

Motion till riksdagen 2015/16:260

av Monica Green (S)

Utmaningar när järnvägssatsningar görs

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att man bör överväga en översyn av Trafikverkets prioriteringskriterier vid ombyggnation av järnväg och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Svensk järnväg har stora brister. Trafikverkets analyser av tågförseningarna pekar på samhällsekonomiska kostnader på omkring fem miljarder kronor per år.

Resenärer, företag och industri ska kunna lita på järnvägen. En fungerande järnväg är avgörande för jobb, konkurrenskraft och klimatomställningen.

Därför är det både välkommet, glädjande och nödvändigt med de satsningar som regeringen gör på järnvägen.

Att anslaget till drift och underhåll av järnvägen ökar omedelbart innebär möjligheter att intensifiera arbetet med att byta ut komponenter i järnvägssystemet. Det handlar bland annat om kontaktledningar, växlar, ställverk och räls.

Fokus kommer att läggas på de områden som är mest trafikerade och där det finns flest flaskhalsar.

Som exempel kan nämnas Västra stambanan som är hårt trafikerad av såväl gods och långfärdsresenärer som dagspendlare. Nu kan den nödvändiga upprustningen ske.

Nuvarande kontaktledningsstolpar är från 1920-talet och att Trafikverket nu kan byta ut dessa innebär minskad risk för framtida problem.

Tyvärr är Trafikverkets regler när det uppstår platsbrist på den svenska järnvägen diskriminerande för de regionala arbetspendlarna.

När arbetet under 2016 utförs mellan Skövde och Falköping minskar kapaciteten. Detta kommer i första hand drabba dagspendlare.

Bakgrunden är Trafikverkets kriterier för att bedöma de olika tågens samhällsnytta.

Så som prioriteringskriterierna är utformade så värderas långresor alltid högre än resor till jobb eller skola. Den värderingen leder till orimliga effekter eftersom den regionala arbetspendlingen stryps.

Det måste gå att samsas om utrymmet på ett sätt som inte slår undan invånarnas vilja att leva och arbeta i växande regioner och mot företagets konkurrenskraft.

Prioriteringskriterierna borde anpassas till dagens verklighet där stambanorna uppfyller många olika funktioner och nyttor och där det måste finnas utrymme för både kommersiell person- och godstågstrafik och regional tågtrafik.

I lagstiftningen finns möjligheter för Trafikverket att sluta långsiktiga ramavtal med operatörerna. Den möjligheten borde Trafikverket utnyttja. Det är orimligt att trafiken planeras årsvis med tanke på att de regionala trafiksystemen är en del av en långsiktig samhällsplanering och av regionernas transportförsörjning.

Trafikverket kan med större lyhördhet än idag planera sin underhållsverksamhet så att pendlare, gods och långväga resenärer kan samsas även under tiden då den nödvändiga upprustningen sker.

Monica Green (S)